

آشنایی با
لباس‌ها و پوشاک سنتی
مردم مناطق مختلف ایران

حسین یاوری

شیدا سرخوش

انتشارات آذر

۱۳۸۹

سرشناسه	:	یاوری، حسین
عنوان و نام پدیدآور	:	آشنایی با لباس‌ها و پوشاک سنتی مردم مناطق مختلف ایران / حسین یاوری، شیدا سرخوش.
مشخصات نشر	:	تهران: آذر: سیمای دانش، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۰ ص. : مصور.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۷۹۰۱-۳۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	پوشاک -- ایران.
موضوع	:	پوشاک -- ایران -- طراحی
شناسه افزوده	:	سرخوش، شیدا
رده بندی کنگره	:	۱۳۸۸ ۲ آ ۵ ی / GT ۱۴۲۰
رده بندی دیویی	:	۳۹۱/۰۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۹۷۲۷۱۷

سیمای دانش

انتشارات آذر

آشنایی با لباس‌ها و پوشاک سنتی مردم مناطق مختلف ایران

نویسنده: حسین یاوری

نویسنده همکار: شیدا سرخوش

ناشر: انتشارات آذر

ناشر همکار: انتشارات سیمای دانش

طرح جلد: امین سلیمانی

حروفچینی و صفحه‌آرایی: فروغ

لیتوگرافی: بانستر / چاپ: فرشیه / صحافی: یکتا

چاپ نخست ۱۳۸۹ / شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

ISBN: 978-964-7901-34-5

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۹۰۱-۳۴-۵

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است.

انتشارات آذر: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۸۲، تلفن: ۶۶۴۶۵۸۳۰

انتشارات سیمای دانش: ۶۶۴۶۷۷۹

کتابفروشی پرهام: ۶۶۴۶۸۲۳۵

فروشگاه سیمای دانش: ۶۶۴۸۷۸۹۵

کتابفروشی عصر دانش: ۶۶۴۹۳۷۰۱

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه.....	۷
فصل اول: کلیات.....	۹
فصل دوم: درباره‌ی لباس و پوشاک سنتی کردهای ایران.....	۱۱
۱-۱- پوشاک مردان کرد.....	۱۱
۲-۱- پوشاک مردان کرد ساکن خراسان شمالی.....	۱۴
۳-۱- پوشاک بانوان کردستان.....	۲۲
۴-۱- پوشاک بانوان کرمانشاه.....	۲۴
۵-۱- پوشاک بانوان کرد آذربایجان غربی.....	۲۶
۶-۱- پوشاک بانوان کرد شمال خراسان.....	۲۸
فصل سوم: پوشاک لرهای ایران.....	۴۱
۳-۱- پوشاک زنان گر.....	۴۱
۳-۲- لباس و پوشاک مردان گر.....	۴۳
فصل چهارم: درباره‌ی لباس و پوشاک مردم شرق خراسان.....	۴۹
۴-۱- پوشاک بانوان شرق خراسان.....	۴۹
۴-۲- پوشاک مردان شرق خراسان.....	۵۰
فصل پنجم: درباره‌ی لباس و پوشاک زنان و مردان بلوچ.....	۵۹
۵-۱- پوشاک بانوان بلوچ.....	۵۹
۵-۲- پوشاک مردان بلوچ.....	۶۱
فصل ششم: درباره‌ی پوشاک بختیاری‌ها.....	۶۷
۶-۱- پوشاک بانوان بختیاری.....	۶۷
۶-۲- پوشاک مردان بختیاری.....	۶۹

فصل هفتم: درباره‌ی لباس و پوشاک قشقایی‌ها.....	۷۵
۷-۱- لباس و پوشاک بانوان قشقایی	۷۵
۷-۲- لباس و پوشاک مردان قشقایی	۷۷
فصل هشتم: درباره‌ی لباس و پوشاک زنان و مردان ساحل جنوبی دریای مازندران.....	۸۳
۸-۱- لباس و پوشاک زنان ساحل جنوبی دریای مازندران	۸۳
۸-۲- لباس و پوشاک مردان ساحل جنوبی دریای مازندران	۸۵
فصل نهم : درباره‌ی لباس و پوشاک ترکمن‌ها.....	۸۹
۹-۱- لباس و پوشاک بانوان ترکمن	۸۹
۹-۲- پوشاک مردان ترکمن	۹۱
فصل دهم: درباره‌ی لباس و پوشاک بانوان بندری	۹۷
فصل یازدهم: لباس و پوشاک زنان و مردان در کوهپایه و کوهستان گیلان.....	۱۰۱
۱۱-۱- لباس و پوشاک زنان	۱۰۱
۱۱-۲- لباس و پوشاک مردان	۱۰۴
فصل دوازدهم: درباره‌ی پوشاک بانوان و مردان استان آذربایجان شرقی.....	۱۱۱
۱۲-۱- لباس و پوشاک مردان آذربایجان شرقی.....	۱۱۱
۱۲-۲- لباس و پوشاک زنان آذربایجان شرقی.....	۱۱۱
فصل سیزدهم: درباره‌ی لباس و پوشاک بانوان زرتشتی.....	۱۱۵
فصل چهاردهم: درباره‌ی لباس و پوشاک بانوان ارمنی	۱۲۱

مقدمه

بیش از ۲۰ سال است که تدریس درس آشنایی با پارچه و لباس‌های سنتی ایران را در دانشکده‌های هنر دانشگاه‌های الزهراء (س)، علم و فرهنگ و بعضاً دانشکده‌ی هنرهای کاربردی دانشگاه هنر تهران برعهده داشته‌ام و در این فاصله‌ی زمانی سخنرانی‌های متعددی را هم درخصوص ضرورت توجه به لباس‌های بومی و سنتی، ایراد کرده‌ام و یا با طرح و ارایه‌ی مقالاتی این مهم را متذکر شده‌ام.

واقع امر آن است وقتی که در سال ۱۳۶۶ عهده‌دار تدریس درس مذکور در دانشکده‌ی هنر دانشگاه الزهراء (س) شدم جز کتاب‌های قدیمی از استادانی چون زنده‌یاد جلیل ضیاء پور و زنده‌یاد یحیی ذکاء که البته آنها هم علیرغم باارزش بودن - که حاصل زحمات طاقت‌فرسای نویسندگانی باذوق، صبور و اهل مطالعه و تحقیق بود - کتاب درسی محسوب نمی‌شد و نمی‌توانست به عنوان مرجع و مأخذی که به طور مستقیم مورد استفاده‌ی دانشجویان قرارگیرد، توصیه شود. ضمن آن که کتاب‌های بس سودمند مذکور تجدید چاپ نشده بود و دستیابی به آنها بسیار دشوار و تقریباً امری محال بود. لذا با استفاده از منابع محدود در دسترس و تجربیات شخصی که حاصل تحقیق و مطالعه‌ی من درخصوص هنرهای سنتی ایران زمین بود، جزوه‌ای را فراهم آوردم که البته آن هم نمی‌توانست کامل و مهمتر از آن با تصاویر گویا همراه باشد تا این که در یکی از درس‌ها با دانشجوی عزیز، باذوق و هنرمندم سرکار خانم شیدا سرخوش، آشنا و دقیقاً در همان درس موضوع کتاب بود که به ایشان پیشنهاد همکاری برای آماده‌سازی تصاویر موردنظر برای کتابی که سال‌ها اشتیاق تهیه‌ی آن را داشتم، ارائه دادم که مشارالیها این پیشنهاد را پذیرفت و با صرف وقت بسیار و دقت فوق‌العاده

و توجه به توضیحات من، در وقت مقرر، آن را به انجام رساند تا امکان تهیه‌ی کتاب حاضر که مطالب آن را بادقت که نه بلکه باوسواس به رشته‌ی تحریر درآورده‌ام، مهیا شود. وظیفه‌ی خود می‌دانم از انتشارات «سیمای دانش» که مسیر به طبع رساندن کتاب را هموار ساخت نیز تشکر و قدردانی کنم و بار دیگر عمیق‌ترین مراتب حق‌شناسی خود را در کمال خضوع و خشوع به محضر آن یگانه خالق بی‌همتا تقدیم دارم.

حسین یاوری

زمستان ۱۳۸۸